

EURALEX XIX
Congress of the
European Association
for Lexicography

Lexicography for inclusion

7-11 September 2021
Ramada Plaza Thraki
Alexandroupolis, Greece

www.euralex2020.gr

**Proceedings Book
Volume 1**

Edited by Zoe Gavriilidou, Maria Mitsiaki, Asimakis Fliatouras

---

EURALEX Proceedings

ISSN 2521-7100

ISBN 978-618-85138-1-5

Edited by: Zoe Gavriilidou, Maria Mitsiaki, Asimakis Fliatouras

English Language Proofreading: Lydia Mitits and Spyridon Kiosses

Technical Editor: Kyriakos Zagliveris

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

2020 Edition

Δημιουργία ηλεκτρονικής λεξικογραφικής βάσης για το περιθωριακό λεξιλόγιο της ΝΕ: αρχικός σχεδιασμός

Χριστοπούλου Κ.^{1,3}, Ξυδόπουλος Ι. Γ.^{2,3}

¹ Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα

² Πανεπιστήμιο Πατρών, Ελλάδα

³ Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Ελλάδα

Περίληψη

Στην εργασία αυτή, αφού αρχικά αναφερθούμε στους λόγους που μας οδήγησαν στη δημιουργία μίας ηλεκτρονικής λεξικογραφικής βάσης για στοιχεία του περιθωριακού λεξιλογίου της νέας ελληνικής (βλ. εν. 1), παρουσιάζουμε τα λεξιλόγια που θα φιλοξενοούνται στη βάση (βλ. εν. 1.1) και τα τεχνικά της χαρακτηριστικά (βλ. εν. 1.2). Εκτενώς θα αναλύσουμε τη μεθοδολογία που ακολουθούμε στο αρχικό στάδιο της έρευνας αλλά και τους λόγους που επιλέξαμε να σχεδιάσουμε τη βάση σε εφαρμογή ιστού βλ. (εν. 2.1). Ειδικότερα, εστιάζουμε στη μακροδομή της βάσης και τη μικροδομή των λημμάτων (βλ. εν. 2.2 & 2.3). Παρουσιάζουμε μία πρώτη μορφή της μικροδομής των λημμάτων, αναλύοντας τις πληροφορίες που θα εμφανίζονται (π.χ. μορφολογικές, φωνητικές, σημασιολογικές, παραδείγματα χρήσης κ.ά.). Στην ενότητα 2.4 καταγράφουμε τους λόγους που θα αξιοποιήσουμε σώματα κειμένων για την τεκμηρίωση των πληροφοριών της μικροδομής. Τέλος, στην ενότητα 3 αναφερόμαστε στις καινοτομίες που θα παρουσιάζει η ηλεκτρονική λεξικογραφική βάση για τα στοιχεία του περιθωριακού λεξιλογίου.

Έννοιες-Κλειδιά: περιθωριακό λεξιλόγιο νέας ελληνικής· ηλεκτρονική λεξικογραφική βάση· εφαρμογή ιστού· σχεδιασμός· μικροδομή· σώματα κειμένων· Sketch Engine

1 Λόγοι δημιουργίας ηλεκτρονικής λεξικογραφικής βάσης

Τα περιθωριακά λεξιλόγια της νέας ελληνικής, σύγχρονα και μη, αν και εμφανίζονται συχνά στον προφορικό λόγο και σε γλωσσάρια με λαογραφικό κυρίως χαρακτήρα, σπάνια καταγράφονται/καταχωρίζονται σε ειδικά λεξικά που ακολουθούν τις λεξικογραφικές πρακτικές. Στην προσπάθειά μας να καταγράψουμε σημαντικό μέρος του λεξικού αποθέματος αυτών των λεξιλογίων, στο ευρύτερο πλαίσιο διαφύλαξης της ύλης πολιτιστικής μας κληρονομιάς (Hoffman 2009; Forrest 2011), σκοπεύουμε να συγκεντρώσουμε μεγάλο μέρος του βασικού κορμού του περιθωριακού λεξιλογίου σε μία ηλεκτρονική λεξικογραφική βάση, που θα ικανοποιεί τις αρχές της σύγχρονης λεξικογραφικής ανάλυσης (Burke 2003; Oppentocht & Schutz 2003; Fellbaum 2014).

Με τη δημιουργία της συγκεκριμένης ηλεκτρονικής λεξικογραφικής βάσης για το περιθωριακό λεξιλόγιο στοχεύουμε αφενός στη διάσωση του ειδικού λεξιλογίου περιθωριοποιημένων κοινωνικών ομάδων, σύγχρονων και μη, και αφετέρου στην ύπαρξη ενός έργου αναφοράς, που θα φιλοξενεί συγκεντρωμένο τον πλούτο του περιθωριακού λεξιλογίου, θα καλύπτει το λεξικογραφικό κενό που παρατηρείται στο συγκεκριμένο τμήμα του λεξικού αποθέματος της νέας ελληνικής και θα ανανεώνεται διαρκώς με νέα στοιχεία. Στόχος μας είναι η καταγραφή, η συγκέντρωση, η διάσωση και η λεξικογραφική τεκμηρίωση, παρωχημένων και μη, στοιχείων του περιθωριακού λόγου που εντοπίζονται σε σύγχρονα λεξικά της νέας ελληνικής, σε ειδικά γλωσσάρια και σε έντυπες ή ψηφιακές πηγές με περιθωριακό λόγο (βλ. εν. 2.2.1).

Επιλέξαμε να αναπτύξουμε μία ηλεκτρονική λεξικογραφική βάση για τα στοιχεία του περιθωριακού λεξιλογίου και όχι έντυπο λεξικό, αναγνωρίζοντας τα σημαντικά πλεονεκτήματα που παρέχουν στον χρήστη τα ηλεκτρονικά μέσα, συγκριτικά με τα έντυπα. Με την ηλεκτρονική λεξικογραφική βάση αντιμετωπίζουμε προβλήματα ή/και αδυναμίες, όπως ο περιορισμός χώρου, η περιορισμένη μικροδομή των λημμάτων και η αλφαβητική ταξινόμηση και αναζήτηση από τον χρήστη (Burke 2003: 242-6; Oppentocht & Schutz 2003: 215).

Πιο συγκεκριμένα, η ηλεκτρονική βάση δίνει τη δυνατότητα αναπτυγμένης μικροδομής χωρίς δυσνόητες συντομογραφίες και δυσανάγνωστη σελιδοποίηση, που δυσχεραίνει τον χρήστη. Ο απεριόριστος αποθηκευτικός χώρος μας επιτρέπει να καταχωρίσουμε ολοκληρωμένα, και όχι αποσπασματικά, πληροφορίες για το κάθε λήμμα, καθώς και παραδείγματα χρήσης από αυθεντικό λόγο με παραπομπή στις πηγές και με παράλληλη χρήση οπτικοακουστικού υλικού (Dodd 1989: 88; Burke 2003: 246-249) (βλ. εν. 2.3). Αναφορικά με την αναζήτηση λημμάτων και πληροφοριών, οι ηλεκτρονικές λεξικογραφικές βάσεις καταργούν τα υποταγμένα λήμματα και την επανάληψη των πληροφοριών (διπλοεγγραφές), αφού η μακροδομή δεν είναι στατική αλλά δυναμική. Επίσης, πολύ σημαντικό είναι ότι τα ηλεκτρονικά μέσα δίνουν τη δυνατότητα να ανανεώνονται συνεχώς οι πληροφορίες, να επικαιροποιούνται με νέες και να διορθώνονται τυχόν λάθη ή/και παραλείψεις. Τέλος, χάρη στη σύγχρονη τεχνολογία, οι ηλεκτρονικές βάσεις θεωρούνται το πλέον φιλικό και χρηστοκεντρικό εργαλείο τόσο για το ευρύ κοινό όσο και τους ερευνητές, που εμπλέκονται στη δημιουργία και ανάπτυξη τους.

1.1 Σύσταση λημμάτων/λεξιλογίου

Στόχος μας είναι να συγκεντρώσουμε, να καταγράψουμε και να τεκμηριώσουμε λεξικογραφικά περίπου 5.000 λήμματα του περιθωριακού λεξιλογίου. Όλα τα λήμματα που θα ενταχθούν στη βάση θα ανήκουν σε σύγχρονα και παλαιότερα περιθωριακά λεξιλόγια της νέας ελληνικής (βλ. Χριστοπούλου 2016: 82-125). Ειδικότερα, αναμένεται να ενταχθούν σε αυτή στοιχεία από το λεξιλόγιο της πιάτσας, τα καλιαρντά, των ρεμπέτηδων και από νεότερα λεξιλόγια, όπως το λεξιλόγιο των νέων, των τοξικομανών, των φυλακισμένων, των φαντάρων και των φιλάθλων. Σκοπός μας είναι, επίσης, να συγκεντρώσουμε στοιχεία και από άλλα περιθωριακά λεξιλόγια, όπως το λεξιλόγιο των χαρτοπαικτών, των μηχανόβιων, των ιεροδούλων και στοιχεία από το λεξιλόγιο των games, ανάλογα με τις διαθέσιμες πηγές (βλ. εν. 2.2.1). Στοιχεία που στα γενικά λεξικά χαρακτηρίζονται ως λέξεις ταμπού, υβριστικές, προσβλητικές ή/και χυδαίες στη βάση θα ενταχθούν στην ευρύτερη κατηγορία «άσεμνο λεξιλόγιο».

1.2 Χαρακτηριστικά ηλεκτρονικής βάσης

Η ηλεκτρονική βάση, που αναπτύσσεται σε εφαρμογή ιστού, θα περιέχει υπολεξικά και υπερλεξικά στοιχεία από παλαιότερα και σύγχρονα λεξιλόγια (βλ. εν. 1.1). Το υλικό θα συλλεχθεί από υπάρχουσες, έντυπες και ηλεκτρονικές, πηγές και η μικροδομή κάθε λήμματος, λόγω της ηλεκτρονικής φύσης της βάσης, θα είναι αναπτυγμένη, χωρίς συντομογραφίες και σύμβολα. Τα λήμματα θα συνδέονται μεταξύ τους με διαναφορές μέσω υπερσυνδέσμων, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο (π.χ. συνώνυμα, αντίθετα, παράγωγες λέξεις κ.λπ.). Βασική καινοτομία της ηλεκτρονικής βάσης θα είναι, μεταξύ άλλων, η χρήση σωμάτων κειμένων (Baker 2006; Γούτσος & Φραγκάκη 2015; Heuberger 2016) (βλ. εν. 3). Στο πλαίσιο αυτό αξιοποιούμε το *Sketch Engine*, ένα διαχειριστή σωμάτων κειμένων και ανάλυσης λογισμικού που περιλαμβάνει εκτενές σώμα κειμένων (*web based*) σε δέκα γλώσσες, μεταξύ αυτών, και τα ελληνικά (βλ. εν. 2.4). Με τη βοήθεια του *Sketch Engine* θα έχουμε τη δυνατότητα να ελέγχουμε τη συχνότητα εμφάνισης κάθε λήμματος και να αναζητήσουμε τις διαφορετικές σημασίες και αυθεντικά παραδείγματα χρήσης για κάθε σημασία.

2 Μεθοδολογία

2.1 Επιλογή εργαλείου

Η ηλεκτρονική λεξικογραφική βάση αναπτύσσεται σε εφαρμογή ιστού, δηλαδή μια διαδικτυακή εφαρμογή, που βασίζεται στο πρωτόκολλο HTTP και οι αλληλεπιδράσεις της επιδέχονται μηχανικής επεξεργασίας. Επιλέξαμε το συγκεκριμένο εργαλείο και όχι κάποιο από τα προσφερόμενα λογισμικά/προγράμματα ανάπτυξης (π.χ. TLex, Lexique Pro, SDL MultiTerm 2014), καθώς καλύπτει πλήρως τις προδιαγραφές που θέσαμε για το τελικό προϊόν. Η εφαρμογή ιστού δίνει τη δυνατότητα στον ερευνητή να σχεδιάσει και να αναπτύξει μια ηλεκτρονική λεξικογραφική βάση εξ' ολοκλήρου σε ψηφιακή μορφή (Pautasso, Zimmermann & Leymann 2008: 806). Πιο συγκεκριμένα, μία εφαρμογή ιστού, που βασίζεται στην υπάρχουσα υποδομή του παγκόσμιου ιστού, λειτουργεί ανεξαρτήτως λειτουργικού συστήματος και γλώσσας προγραμματισμού, χωρίς την εγκατάσταση κάποιου λογισμικού στον υπολογιστή του δημιουργού και του χρήστη. Βασικό πλεονέκτημα είναι ότι μπορεί να λειτουργήσει σε οποιαδήποτε συσκευή, που διαθέτει σύνδεση με το διαδίκτυο (Rodriguez 2008). Η αποθήκευση των δεδομένων γίνεται αυτόματα, χωρίς κάποια επεξεργασία ή περαιτέρω κίνηση από τον δημιουργό. Οποιαδήποτε αλλαγή ή διόρθωση στο περιεχόμενο των πληροφοριών μπορεί να γίνει άμεσα και με ευκολία, με τον χρήστη να έχει πρόσβαση στο τελικό αποτέλεσμα. Επιπλέον, η εφαρμογή ιστού δίνει τη δυνατότητα για άμεση επικαιροποίηση/βελτίωση των ορισμών και ανανέωση του ληματολογίου, όποτε αυτή κριθεί αναγκαία, ενώ δίνει και τη δυνατότητα χρήσης υπερσυνδέσμων και πολυμεσικού υλικού για την τεκμηρίωση των πληροφοριών της μικροδομής. Προβλήματα ασυμβατότητας με το ελληνικό αλφάβητο δεν έχουν παρατηρηθεί.

2.2 Οργάνωση μακροδομής

Ως προς τα τυπολογικά χαρακτηριστικά, η ηλεκτρονική λεξικογραφική βάση εντάσσεται στην κατηγορία μονόγλωσσα, συγχρονικά, περιορισμένα, έργα αναφοράς, ειδικού λεξιλογίου (Landau 2001: 12-22, 25-27, 28-42; Swanepoel 2003: 58-67). Ως προς τη δομή της, η βάση αναμένεται να περιέχει πληροφορίες για την πολιτική της (π.χ. λόγοι δημιουργίας, σύσταση ληματολογίου, πληροφορίες μικροδομής κ.ά.) και το κύριο σώμα των λημμάτων, στο οποίο ο χρήστης θα έχει πρόσβαση στη μικροδομή κάθε λήμματος μέσω αναζήτησης συγκεκριμένων πληροφοριών. Ειδικότερα, η βάση θα επιτρέπει στους χρήστες να εφαρμόζουν πολλαπλά κριτήρια αναζήτησης, π.χ. γραμματική κατηγορία, λεξιλόγιο εμφάνισης, μορφολογική διαδικασία σχηματισμού κ.ά., προκειμένου να εντοπίσουν τα στοιχεία που αναζητούν. Λόγω της ηλεκτρονικής μορφής της βάσης, θα υπάρχει η δυνατότητα ο κατάλογος των λημμάτων να εμφανίζεται με πολλαπλές μακροδομές. Οι χρήστες θα έχουν τη δυνατότητα να ανατρέχουν σε άλλα λήμματα που σχετίζονται με το κύριο λήμμα, όπως σύνθετα, παράγωγα, συνώνυμα, αντίθετα, «πατώντας» στο λήμμα και έχοντας πρόσβαση στη μικροδομή (βλ. εν. 2.3). Επομένως, οι λέξεις αυτές θα καταχωρίζονται και ως ξεχωριστά/ανεξάρτητα λήμματα στη βάση με όλες τις παρεχόμενες πληροφορίες για τη μικροδομή. Στην αρχική σελίδα, αναμένεται να εμφανίζονται οι πιο πρόσφατες καταχωρίσεις ή/και λήμματα με την υψηλότερη συχνότητα εμφάνισης.

Η μακροδομή της ηλεκτρονικής λεξικογραφικής βάσης θα είναι δυναμική, εφόσον σκοπεύουμε να εμπλουτίζεται και να επικαιροποιείται με νέα στοιχεία και δεδομένα τόσο από ερευνητές όσο και από χρήστες. Επίσης, στόχος μας είναι να υπάρχει σύνδεση με άλλες ψηφιακές βάσεις, που περιέχουν πληροφορίες για στοιχεία του περιθωριακού λεξιλογίου,

1 Η πλατφόρμα είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <https://www.sketchengine.co.uk/>.

δίνοντας στον χρήστη τη δυνατότητα να διασταυρώνει, να επαληθεύει και να εμπλουτίζει τις πληροφορίες που αντλεί, αναδεικνύοντας έτσι την περιγραφική και ελαχιστοποιώντας τη ρυθμιστική λειτουργία της βάσης.

2.2.1 Επιλογή λημμάτων

Αναφορικά με την επιλογή των λημμάτων που θα φιλοξενοούνται στη βάση, αξίζει να αναφερθεί πως η επιλογή τους είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Αρχικά, σκοπεύουμε να συγκροτήσουμε κατάλογο λημμάτων, αξιοποιώντας τις διαθέσιμες έντυπες και οπτικοακουστικές πηγές που περιέχουν περιθωριακό λεξιλόγιο. Για τη συγκρότηση του λημματολογίου θα αναζητήσουμε στοιχεία από το λόγο περιθωριοποιημένων κοινωνικών ομάδων σε:

(α) κάποια από τα υπάρχοντα συγχρονικά, μεσαιού μεγέθους, λεξικά της ΝΕ (π.χ. *Λεξικό του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη* 1998; *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Μπαμπινιώτης 2002; *Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας*, Χαραλαμπίδης 2014), στα οποία καταχωρίζονται κυρίως στοιχεία που ανήκουν στο λεγόμενο «άσεμνο λεξιλόγιο» ή «ταμπού» ή «χυδαίο», όπως το χαρακτηρίζουν και τα ίδια τα λεξικά·

(β) ειδικά λεξικά, γλωσσάρια, ευρετήρια από δοκίμια περιθωριακού ή αγοραίου λεξιλογίου, παλαιότερα και σύγχρονα (π.χ. *Καλιαρντά*, Πετρόπουλος 1971; *Το λεξικό της ντάγκλας*, Χρηστάκης & Επάρατος 1995; *Το λεξικό της πιάτσας*, Ζάχος (Παπαζαχαρίου) 1999; *Το λεξικό της αργκό*, Μακροδήμος & Ακριτίδης 2007; *Λεξικό λαϊκής και περιθωριακής γλώσσας*, Κάτος 2016)·

(γ) ψηφιακές πλατφόρμες, portals, ψηφιακά λεξικά (π.χ. www.slang.gr,² <http://lexislang.neurolingo.gr/>, <https://www.cyslang.com/>) που δημιουργήθηκαν για καταγραφή ή/και μελέτη του περιθωριακού λεξιλογίου·

(δ) λήμματα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο έρευνας σε σχετικές μελέτες (π.χ. Κεχαγιά 1997; Κατσίκης & Σπυρόπουλος 1999; Ανδρουτσόπουλος 1998; 2001; 2011; Σηλιώτης & Φραγκιαδάκης 2007; Ανδρουτσόπουλος & Κακριδή 2010; Χρήστου & Στάμου 2013; Καμηλάκη, Κατσούδα & Βραχιονίδου 2015)·

(ε) στοιχεία περιθωριακού λεξιλογίου που έχουν περιληφθεί ως αντικείμενο μελέτης της διδακτορικής διατριβής της Χριστοπούλου (2016) (κατάλογος περίπου 2.000 λέξεων/φράσεων)·

(στ) διαθέσιμο οπτικοακουστικό υλικό, ταινίες και τραγούδια από ή για ομάδες του περιθωρίου (π.χ. το ντοκιμαντέρ της Π. Ρεβενιώτη «*Καλιαρντά*», το τραγούδι «*Το λεξικό του μάγκα*» του Π. Κυριακού³ κ.ά.).

Συγκεντρώνοντας το υλικό από όλες τις παραπάνω διαθέσιμες πηγές ο κατάλογος των λημμάτων αναμένεται να έχει μεγάλο μέγεθος και αρκετές αλληλεπικαλύψεις, καθώς αρκετά στοιχεία εμφανίζονται σε παραπάνω από μία πηγές. Αξίζει να αναφερθεί πως τα διαθέσιμα λήμματα στην ψηφιακή πλατφόρμα www.slang.gr αγγίζουν τις 24.000, ενώ στον ιστότοπο <http://lexislang.neurolingo.gr/> ξεπερνούν τα 550. Στο ψηφιοποιημένο λεξικό του Κάτου (2016) τα λήμματα ανέρχονται στις 50.000, στο λεξικό των Μακροδήμου & Ακριτίδη (2007) εμπεριέχονται 800 εκφράσεις με στοιχεία περιθωριακού λόγου, ενώ σε λεξικά γενικής χρήσης μπορεί να εντοπίσει κανείς περίπου 200 λήμματα χαρακτηρισμένα ως άσεμνα, ταμπού, χυδαία ή υβριστικά.

Όπως είναι αναμενόμενο, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης έρευνας δεν είναι εφικτό να συγκεντρώσουμε, να καταγράψουμε και να τεκμηριώσουμε λεξικογραφικά το σύνολο των λημμάτων που εμπεριέχονται στις διαθέσιμες πηγές. Για αυτό το λόγο θέσαμε ως βασικό κριτήριο την συχνότητα εμφάνισης των λημμάτων. Συγκεκριμένα, όσα από τα στοιχεία δεν εμφανίζονται τουλάχιστον σε πέντε αναφορές σε σώματα κειμένων ή μέσω αναζήτησης στον παγκόσμιο ιστό (google) δεν θα καταχωρίζονται στη βάση (π.χ. *αιδοισέλ*, *αϊποντιά*, *αδικοκούτι*, *σουχλοφάητα*, *στρογγυλός ντοσιές*, *μαγκουρογαμόσαυρος*, *μουνιαγάρας*, *μουσαντογλειψού*). Το κριτήριο αυτό είναι πιθανό να δημιουργήσει προβλήματα στην καταχώριση και ανάλυση στοιχείων από παλαιότερα περιθωριακά λεξιλόγια. Για παράδειγμα, λέξεις από τα καλιαρντά που εντοπίζονται και καταχωρίζονται στο ομότιτλο λεξικό του Πετρόπουλου (1971) εμφανίζονται σε σώματα κειμένων ή μέσω αναζήτησης στο διαδίκτυο ελάχιστες φορές ή/και καμία. Ας πάρουμε, για παράδειγμα, τη λέξη «*σταρομολότσαρδο*»⁴ η οποία καταχωρίζεται στο λεξικό του Πετρόπουλου αλλά δεν εμφανίζεται σε κανένα αποτέλεσμα μέσω αναζήτησης στο διαδίκτυο και σε σώματα κειμένων. Τέτοιες περιπτώσεις, όπως το «*σταρομολότσαρδο*», σκοπεύουμε να καταχωριστούν στη βάση σε δεύτερο στάδιο, στην προσπάθειά μας να διαφυλάξουμε τα παλαιότερα περιθωριακά λεξιλόγια που δεν χρησιμοποιούνται στις μέρες μας και να τα γνωστοποιήσουμε στο ευρύ κοινό. Όπως είναι αναμενόμενο, οι πληροφορίες που θα δίνονται για τα συγκεκριμένα λήμματα θα περιορίζονται στις διαθέσιμες από τις υπάρχουσες πηγές.

Αναφορικά με τις αλληλοεπικαλύψεις στοιχείων του περιθωριακού λεξιλογίου, στοιχεία δηλαδή που εμφανίζονται σε περισσότερες από μία πηγές, στη βάση θα εμφανίζονται μόνο μία φορά, αντλώντας πληροφορίες για τη μικροδομή από όλες τις πηγές. Περιπτώσεις λέξεων που εντοπίζονται σε διαφορετικά λεξιλόγια και με διαφορετικές σημασίες (πολυσήμα λήμματα) θα εμφανίζονται ως ένα λήμμα και στη μικροδομή θα δηλώνονται με χρονολογική σειρά τα διαφορετικά λεξιλόγια εμφάνισης. Για παράδειγμα, το λήμμα *τάπα* εντοπίζεται στο λεξιλόγιο της πιάτσας με διαφορετικές σημασίες: (α) ως χαρακτηρισμός για κοντό άνθρωπος, (β) ως χαρακτηρισμός για μεθυσμένο⁵ και (γ) για να δηλώσει μια

² Στον ιστότοπο www.slang.gr καταγράφονται λέξεις και φράσεις από παλαιότερα και σύγχρονα περιθωριακά λεξιλόγια με ερμηνεία της σημασίας τους και κατασκευασμένα παραδείγματα, αλλά χωρίς λεξικογραφική τεκμηρίωση. Τα ετυμολογικά, μορφολογικά κ.ά. σχόλια για κάθε λέξη/φράση ανήκουν στους εγγεγραμμένους χρήστες, συνήθως, μη γνώστες (βλ. και Xydopoulos, Iordanidou & Efthymiou 2011).

³ Διαθέσιμο στο: <https://www.youtube.com/watch?v=Jqpyb1pBoI>.

⁴ «Η μπυραρία» (Πετρόπουλος 1971).

⁵ Κάτος (2016).

⁶ Ζάχος (1999: 471).

αποστομωτική απάντηση κάποιου στον συνομιλητή του⁷. Η ίδια λέξη στο λεξιλόγιο των νέων χρησιμοποιείται και (δ) για να δηλώσει είδος ερωτικού παιχνιδιού. Η ίδια λέξη εμφανίζεται και στο λεξιλόγιο του μπάσκετ με διαφορετική σημασία. Συγκεκριμένα, αναφέρεται (ε) στο κόψιμο της ανοδικής πορείας της μπάλας προς το καλάθι από έναν αμυντικό παίκτη. Στη βάση θα αναφέρονται και τα τρία λεξιλόγια εμφάνισης του λήμματος κατά χρονολογική σειρά, όπου αυτό είναι εφικτό να εντοπιστεί από τις διαθέσιμες πηγές (βλ. εν. 2.3, δ). Επίσης, περιπτώσεις ομωνυμίας, όπως το ακρωνύμιο *ΤΑΙΙΑ < Του Αγίου Πούτσου Ανήμερα*, από το λεξιλόγιο των φαντάρων, που δηλώνει την καθυστερημένη μέρα απόλυσης από τον στρατό, θα καταχωρίζονται ως διαφορετικά λήμματα, χωρίς κάποιο διακριτικό σημάδι στη μικροδομή.

2.3 Οργάνωση μικροδομής

Η μικροδομή του κάθε λήμματος αναμένεται να περιέχει τις ακόλουθες πληροφορίες: (α) λέξη-κεφαλή/λήμμα, (β) γραμματική κατηγορία, (γ) φωνητικό τύπο, (δ) λεξιλόγιο εμφάνισης, (ε) τρόπος σχηματισμού, (στ) εναλλακτικοί τύποι, (ζ) ειδικοί γραμματικοί τύποι, (η) σημασία, (θ) προέλευση, (ι) συχνότητα εμφάνισης, (ια) παρωχημένο ή μη, (ιβ) παράγωγες λέξεις, (ιγ) σύνθετες λέξεις, (ιδ) φράσεις/ιδιωματισμοί και (ιε) σχόλια.

Πιο αναλυτικά, τα παραπάνω στοιχεία της μικροδομής αναμένεται να έχουν την ακόλουθη δομή. Ενδεικτικά και για την καλύτερη κατανόηση της μικροδομής, στις εικόνες 1α-γ παραθέτουμε τις πληροφορίες της μικροδομής του λήμματος «μαλάκας», όπως αναμένεται να εμφανίζονται στον χρήστη⁸.

(α) Η λέξη-κεφαλή/λήμμα θα δίνεται με έντονα, μικρά γράμματα στον ουδέτερο τύπο.

(β) Θα δηλώνεται η γραμματική κατηγορία, π.χ. ουσιαστικό, ρήμα, επίθετο, επίρρημα κ.ά., χωρίς τη χρήση συντομογραφιών⁹ για λήμματα που ανήκουν σε περισσότερες από μία κατηγορίες θα γίνεται αναφορά σε όλες.

(γ) Ο φωνητικός τύπος/προφορά θα δίνεται ανάμεσα σε αγκύλες με φωνητική μεταγραφή του λήμματος, σύμφωνα με το Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο. Επάνω από το τονιζόμενο φωνήεν, θα υπάρχει τονικό σημάδι (βλ. εικόνα 1)¹⁰.

(δ) Θα υπάρχει η πληροφορία για το λεξιλόγιο εμφάνισης, ένα ή περισσότερα, ανάλογα με τις πληροφορίες από τις διαθέσιμες πηγές. Αν ένα λήμμα εμφανίζεται σε περισσότερα από ένα λεξιλόγια αυτά θα δίνονται με σειρά εμφάνισης.

(ε) Ο τρόπος σχηματισμού του λήμματος θα δηλώνεται με αναφορά στη μορφολογική διαδικασία σχηματισμού, π.χ. παραγωγή, σύνθεση, σύμφυση, περικοπή, φράση κ.ά..

(στ) Το πεδίο «εναλλακτικοί τύποι» θα αξιοποιείται μόνο για τα λεξήματα που εμφανίζονται με εναλλακτική ορθογραφία ή σε εναλλακτικό τύπο, π.χ. *γκολκίπερ*, *γκολκήπερ* ή *γλίτσας*, *γλίτσης*, *γλίτζας*.

(ζ) Στο πεδίο «ειδικοί γραμματικοί τύποι» θα εμφανίζονται εκείνοι οι γραμματικοί τύποι των λημμάτων που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες/αποκλίσεις ως προς τον σχηματισμό τους¹¹ τύποι, δηλαδή, που δεν προβλέπονται από τα κλιτικά παραδείγματα.

λήμμα	μαλάκας
γραμματική κατηγορία	ουσιαστικό
φωνητικός τύπος	[malákas]
λεξιλόγιο εμφάνισης	άσεμνο λεξιλόγιο
τρόπος σχηματισμού	-
εναλλακτικοί τύποι	-
ειδικοί γραμματικοί τύποι	μαλάκηδες, μαλάκηδων

Εικόνα 1α: Παράδειγμα μικροδομής.

(η) Η σημασία ή οι διαφορετικές σημασίες των λημμάτων θα δίνονται με αρίθμηση και για κάθε σημασία θα υπάρχει ακριβώς από κάτω παράδειγμα είτε από σώματα κειμένων είτε από το διαδίκτυο. Στα δεξιά θα εμφανίζεται η πηγή του κάθε παραδείγματος, στην οποία θα έχει πρόσβαση ο χρήστης «πατώντας» στον υπερσύνδεσμο (βλ. εικ. 1β). Επίσης, θα γίνεται αναφορά πριν τη σημασία στον σημασιολογικό μηχανισμό που εμπλέκεται (μεταφορά, μετωνυμία κ.λπ.). Κάτω

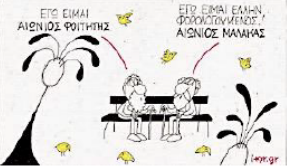
⁷ Ο.π..

⁸ Ενδέχεται να υπάρχουν αλλαγές ως προς την δομή και οργάνωση των πληροφοριών.

⁹ Για παράδειγμα, στην ονομαστική ενικού για τα ουσιαστικά, στο α' ενικό της οριστικής του ενεστώτα στην ενεργητική φωνή για τα ρήματα, στα τρία γένη για τα επίθετα κ.ό.κ..

¹⁰ Για τις μονοσύλλαβες λέξεις που στη γραπτή τους μορφή δεν έχουν τόνο, θα εμφανίζεται τονικό σημάδι στη συλλαβή που ακούγεται το δυνάμωμα της έντασης στη φωνή, π.χ. /kál/, ακολουθώντας τη λογική του ΛΚΝ.

από κάθε σημασία θα δίνονται τα συνώνυμα¹¹ και αντίθετα που συνδέονται με την εκάστοτε σημασία του λήμματος. Σε ξεχωριστό πεδίο θα καταγράφονται τα διαθέσιμα διαλεκτικά συνώνυμα. Στην ίδια λογική, κάτω από κάθε σημασία, θα δίνεται πολυμεσικό υλικό¹² που θα αναδεικνύει την εκάστοτε σημασία του λήμματος και δίπλα ο σύνδεσμος που θα οδηγεί τον χρήστη στην πηγή. Μέσα στο πεδίο της σημασίας αναμένεται να υπάρχει και πεδίο για τον βαθμό προσβλητικότητας της κάθε σημασίας. Η συγκεκριμένη πληροφορία θα είναι διαθέσιμη για κάθε σημασία, εφόσον, ως γνωστό, οι διαφορετικές σημασίες των λέξεων αποδίδουν και διαφορετικό βαθμό προσβλητικότητας (π.χ. *μαλάκας, σκατά*)¹³. Το συγκεκριμένο πεδίο, που δεν αναμένεται να αξιοποιηθεί στην πρώτη φάση της έρευνας, θα αναφέρεται στο αν και πόσο ένα στοιχείο κρίνεται ότι προσβάλλει τον χρήστη, μέσα από μία κλίμακα που θα διαμορφωθεί από τους εγγεγραμμένους χρήστες στη βάση ή/και έρευνα που θα διεξάγουμε με τη χρήση ερωτηματολογίου.

σημασία	1. (κυριολεκτία) πρόσωπο που συνανιζεται
	<i>Μαλάκας</i> ονομάζεται ο ανίκανος να κάνει έρωτα με γυναίκα λόγω ατομίας και γι' αυτό καταφεύγει στην αυτοϊκανοποίηση. Πηγή
	ΣΥΝΩΝΥΜΑ ανανιστής, ξεφλουδάς, πουλοπαίχτης, πουλοπλιέρ, τρομπέο, μοναχικός καβαλάρης, τρομπταδούρος
	ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΑ ΣΥΝΩΝΥΜΑ μινάρας, γρόθος, τρόμπας
	ΑΝΤΙΘΕΤΑ -
	ΒΑΘΜΟΣ ΠΡΟΣΒΛΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ -
	ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ -
	2. (μεταφορά) χαρακτηρισμός για κάποιον που πέφτει θύμα (χρησιμοποιείται για άνδρα και γυναίκα)
	α. <i>Είμαι μαλάκας</i> να πληρώνω φόρους για να κάθεται εσύ σπίτι με το μωρό; Πηγή
	β. <i>Μόνη μου εντυπωσιάζομαι ο μαλάκας. Και δεν φτάνει αυτό. Όσοχι. Τη λέω και στους άλλους.</i> Πηγή
	ΣΥΝΩΝΥΜΑ βλάκας, χαζός, κορόιδο
	ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΑ ΣΥΝΩΝΥΜΑ μινάρας, γρόθος, τρόμπας
	ΑΝΤΙΘΕΤΑ -
	ΒΑΘΜΟΣ ΠΡΟΣΒΛΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ -
	ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	 Πηγή
	3. υβριστικός χαρακτηρισμός για κάποιον που λέει ή κάνει ανοησίες
	<i>Είμαι σίγουρος ότι όλοι οι Ελληνοαμερικάνοι ακούνε αυτή την περίοδο πολλά κακόγούστα αστεία για την Ελλάδα.</i> Πηγή
	<i>Σε κάτι τέτοιους μαλάκες αναγκάζομαι να υπενθυμίσω δυο πραγματάκια για το τι εστί δημοκρατία και πολιτισμός.</i>
	ΣΥΝΩΝΥΜΑ ηλίθιος
	ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΑ ΣΥΝΩΝΥΜΑ μινάρας, γρόθος, τρόμπας
	ΑΝΤΙΘΕΤΑ -
	ΒΑΘΜΟΣ ΠΡΟΣΒΛΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ -
	ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Απαράδεκτοι «Δεν είμαι μαλάκας»
	4. οικεία προσφώνηση
	<i>Κι αφού είδαν και απέιδαν ότι με ανθρώπους όλων των ηλικιών με θλιμμένα πρόσωπα και σφιγμένη ψυχή</i> Πηγή
	<i>δε γινόταν πάρτυ της προκοπής, κάποιος απ' τη φρουρά έριξε την ιδέα ρε μαλάκες δεν πάμε να αράζουμε Εξάρχεια;</i>
	ΣΥΝΩΝΥΜΑ φίλος
	ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΑ ΣΥΝΩΝΥΜΑ μινάρας, γρόθος, τρόμπας
	ΑΝΤΙΘΕΤΑ -
	ΒΑΘΜΟΣ ΠΡΟΣΒΛΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ -
	ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Η Ψυχή Στο Στόμα - 2006

Εικόνα 1β: Παράδειγμα μικροδομής: σημασία.

(θ) Στο πεδίο «προέλευση» αναμένεται να ενσωματωθούν πληροφορίες για κάθε λήμμα από διαθέσιμες πηγές και λεξικά που περιέχουν κάποια από τα λήμματα του περιθωριακού λεξιλογίου και κυρίως του άσεμνου λεξιλογίου. Σε αυτή την περίπτωση θα γίνεται σύνδεση με την αντίστοιχη βάση, εφόσον διατίθεται σε ψηφιακή μορφή, με τη χρήση υπερσυνδέσμου, π.χ. *Λεξικό του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη* (1998), *Λεξικό λαϊκής και περιθωριακής γλώσσας*, Κάτος (2016) ή αναφορά στην έντυπη πηγή. Επίσης, για τα λήμματα που είναι δάνεια και υπάρχει η αντίστοιχη πληροφορία στις διαθέσιμες πηγές, αυτή θα δηλώνεται με παράλληλη αναφορά στην πηγή.

(ι) Οι πληροφορίες για τη συχνότητα εμφάνισης θα προέρχονται από τα σώματα κειμένων που υπάρχουν διαθέσιμα στην πλατφόρμα Sketch Engine και από το διαδίκτυο με αναφορά σε αριθμό εμφάνισης αποτελεσμάτων για το κάθε λήμμα και αναφορά στην ημερομηνία που έγινε η μέτρηση, καθώς η συχνότητα εμφάνισης είναι πιθανό να διαφέρει από μέρα σε

¹¹ Πρόκειται για λογικοπροτασιακά συνώνυμα ή πλησιώνυμα (Cruse 1986: 265-288; 2004: 154-157; Ξυδόπουλος 2008: 127-133).

¹² Το πεδίο για το πολυμεσικό υλικό αναμένεται να μην αξιοποιηθεί σε αρκετές περιπτώσεις, λόγω της περιορισμένης εμφάνισης του συγκεκριμένου λεξιλογίου σε διαθέσιμο οπτικοακουστικό υλικό.

¹³ βλ. σχετικά Christopoulou, Xydopoulos & Tsangalidis (2017); Ξυδόπουλος & Χριστοπούλου (υ.έ.).

μέρα, από εβδομάδα σε εβδομάδα, κ.ο.κ.. Για τις εμφανίσεις στο διαδίκτυο θα δίνεται ο ακριβής αριθμός εμφανίσεων, ενώ για την πλατφόρμα Sketch Engine, από την οποία θα αξιοποιηθεί το σώμα κειμένων *eITenTen* (2014), θα υπάρχει αναφορά στον αριθμό που αντιπροσωπεύει τη συχνότητα εμφάνισης ανά εκατομμύριο και στον αριθμό εμφάνισης κάθε λήμματος. Για τη μέτρηση της συχνότητας θα χρησιμοποιείται ο ουδέτερος τύπος του λήμματος¹⁴. Επίσης, άλλοι γραμματικοί τύποι, εναλλακτικοί ορθογραφικοί τύποι ή περιπτώσεις γραμμένες με *greeklish* δεν θα λαμβάνονται υπόψη στη μέτρηση της συχνότητας.

(ια) Το πεδίο «παρωχημένο ή μη» θα αναφέρεται στη χρήση του λήμματος και όχι σε κάθε επιμέρους σημασία. Όπως είναι αναμενόμενο, τα στοιχεία που συγκροτούν τα παλαιότερα περιθωριακά λεξιλόγια θα χαρακτηριστούν ως παρωχημένα. Ενδιαφέρον θα έχει να ελέγξουμε την εικόνα που παρουσιάζουν τα στοιχεία από τα σύγχρονα περιθωριακά λεξιλόγια. Το συγκεκριμένο πεδίο αναμένεται να συμπληρωθεί σε δεύτερο στάδιο, αφού θα έχουν συγκεντρωθεί τα ποσοτικά στοιχεία για τη συχνότητα εμφάνισης των λημμάτων και θα έχουμε αποκτήσει μία συνολική εικόνα που θα μας επιτρέπει να εντοπίσουμε στοιχεία που είναι παρωχημένα ή μη.

(ιβ, ιγ, ιδ) Θα δίνονται παράγωγες, σύνθετες λέξεις και φράσεις/ιδιωματισμοί με τη λέξη-κεφαλή/λήμμα, οι οποίες θα υπάρχουν και ως ανεξάρτητα λήμματα. Ο χρήστης θα έχει τη δυνατότητα να ανατρέξει σε αυτά με τη χρήση υπερσυνδέσμου. Ειδικότερα, στο πεδίο «φράσεις/ιδιωματισμοί»¹⁵ θα εντάξουμε και εκείνα τα φραστικά σύνθετα, που περιέχουν το λήμμα και εμφανίζουν υψηλή συχνότητα. Κάθε φράση θα αναλύεται και ως ανεξάρτητο λήμμα με όλες οι διαθέσιμες πληροφορίες της μικροδομής. Ο χρήστης θα έχει τη δυνατότητα να μεταβεί στο λήμμα της φράσης «πατώντας» τον υπερσυνδέσμο. Αν μία φράση περιέχει μία ή και περισσότερες λέξεις του περιθωριακού λεξιλογίου θα γίνεται αναφορά σε όλες (π.χ. η ιδιωματική φράση *πίπα κόλως* θα υπάρχει στο πεδίο «φράσεις/ιδιωματισμοί» του λήμματος *πίπα* και του λήμματος *κόλως*).

(ιε) Στο τελευταίο πεδίο θα φιλοξενούνται τα σχόλια των εγγεγραμμένων χρηστών, που θα έχουν, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα να προσθέτουν πληροφορίες, να προτείνουν την προσθήκη νέων λημμάτων και να συμμετέχουν σε έρευνες.

προέλευση	(μαλάκ(α) η `μαλάκωση` -ας < είνστ. μαλακ(ός) `παθητικός ομοφυλόφιλος` -α (αναδρ. σχημ.), με αλλ. της σημ. κατά το μαλακία· μαλάκ(ας) -ούλης) Πηγή: AKN (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, 1998)
συχνότητα εμφάνισης	Σώματα Κειμένων: 9,13 ανά εκατομμύριο Εμφανίσεις: 17.911 Google: 422.000 Ημερομηνία ελέγχου: 29/1/2020
παρωχημένο ή μη	-
παράγωγες λέξεις	μαλακία, μαλακίζομαι, μαλακισμένος, μαλακιστήρι, μαλακάκος, μαλάκαρος, μαλάκοβιτς
σύνθετες λέξεις	ψυλομαλάκας, αρχιμαλάκας, μαλακοβιόλα, μαλακοκυρίλης, μαλακόβιος, μαλακογάμης, μαλακοδείχνο, μαλακοκαύλης, μαλακοκεφτές, μαλακοπουτόκομα, μαλακοπίτουρας, ηθκομαλάκας, χοντρομαλάκας, ντερνετομαλάκας, μαλακόπουστας, μαλακοπουτοσγλειφτρα, μαλακόπτηνος, μαλακόφατσα, μαλακοφέρνο
φράσεις/ιδιωματισμοί	κάνω τον μαλάκα, μαλάκας με περκεφαλιά, μασίφ μαλάκας
σχόλια χρηστών	

Εικόνα 1γ: Παράδειγμα μικροδομής.

2.4 Σώματα Κειμένων με τη χρήση του Sketch Engine

Όπως αναφέραμε και στην προηγούμενη ενότητα (βλ. εν. 2.3), για την τεκμηρίωση συγκεκριμένων πληροφοριών της μικροδομής των λημμάτων θα αξιοποιήσουμε σώματα κειμένων, τα οποία προσφέρουν μια πληρέστερη αλλά και ασφαλέστερη εικόνα για το πώς χρησιμοποιείται κάθε λέξη μέσα από αυθεντικά κείμενα (Γούτσος & Φραγκάκη 2015: 185). Τα σώματα κειμένων που θα αξιοποιήσουμε προέρχονται από την εξειδικευμένη ψηφιακή πλατφόρμα *Sketch Engine* και συγκεκριμένα το σώμα κειμένων της ελληνικής, *eITenTen* (2014), που περιέχει περισσότερες από 1,5 δισεκατομμύριο λέξεις από διαφορετικά περιβάλλοντα χρήσης, επίσημου και ανεπίσημου λόγου (Kilgarriff & Grefenstette 2003; Kilgarriff *et al.* 2014).

Το ιδιαίτερο πλεονέκτημα του *Sketch Engine* είναι ότι δίνει τη δυνατότητα για την εξαρχής δημιουργία σωμάτων κειμένων με υλικό από το διαδίκτυο, χωρίς περιορισμούς. Το υλικό αυτό ανακτάται με λέξεις-κλειδιά ή συγκεκριμένα URL ή από ψηφιοποιημένα κείμενα. Στην αρχική φάση της έρευνάς μας θα αξιοποιηθούν τα διαθέσιμα σώματα κειμένων από το λογισμικό *Sketch Engine*, καθώς υπάρχουν και ανεπίσημα, μη τυπικού ύφους, κείμενα, που καλύπτουν τις ανάγκες μας. Σε μεταγενέστερη φάση, ενδεχομένως να συγκροτηθεί παραμετροποιημένο σώμα κειμένων (*taylor-made*), που θα δημιουργηθεί από κείμενα ανεπίσημου λόγου, από εφημερίδες, περιοδικά, *blogs*, ιστότοπους, αναρτήσεις σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, διαλόγους από περιθωριακές ομάδες ποικίλης θεματολογίας (π.χ. αθλητισμός, μόδα, *lifestyle*), αλλά και κείμενα διαφορετικών χρονικών περιόδων. Τα παραμετροποιημένα σώματα κειμένων θα είναι διαθέσιμα και εκτός πλαισίου της συγκεκριμένης έρευνας.

¹⁴ Βλ. υποσ. 9.

¹⁵ Δεν αναμένεται να ενταχθούν στο πεδίο αυτό και παροιμίες με στοιχεία του περιθωριακού λεξιλογίου.

απευθύνεται και σε ερευνητές που μελετούν και αναλύουν τη γλώσσα, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να εξάγουν σημαντικά συμπεράσματα αν αξιοποιήσουν συνδυαστικά πληροφορίες της μικροδομής (π.χ. γραμματική κατηγορία, λεξιλόγιο εμφάνισης, μορφολογική διαδικασία σχηματισμού κ.ά.).

Βιβλιογραφία

- Ανδρουτσόπουλος, Γ. (1998). Γλώσσα των νέων και γλωσσική αγορά της νεανικής κουλτούρας. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 18ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.*, 41-53. Θεσσαλονίκη.
- Ανδρουτσόπουλος, Γ. (2001). *Γλώσσα των νέων*. Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα (επιμ. Α.-Φ. Χριστίδης, σε συνεργασία με Μ. Θεοδωροπούλου). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 108-113.
- Ανδρουτσόπουλος, Γ. (2011). Στην... Οξφόρδη η αργκό του Ίντερνετ: Το κορυφαίο λεξικό ενέταξε λέξεις από την «γλώσσα» των νέων. *Τα Νέα*, 28/3/2011.
- Ανδρουτσόπουλος, Γ., Κακριδή, Μ. (2010). Γλώσσα των νέων. Αναγνώριση, αποδοχή και κριτική των νεανικών ιδιωμάτων. Στο Β. Βαμβακάς, Π. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Η Ελλάδα στη δεκαετία του '80. Κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό λεξικό*. Αθήνα: Το πέρασα, 86-89.
- Baker, P. (2006). *Using Corpora in Discourse Analysis*. London/New York: Continuum.
- Burke, S.M. (2003). The design of online lexicons. In Sterkenburg, P. van (ed.) *A practical guide to lexicography*. Amsterdam: John Benjamins, 240-249.
- Christopoulou, K., Xydopoulos, G.J. & Tsangalidis, A. (2017). Grammatical gender and offensiveness in Modern Greek slang vocabulary. In *Proceedings of the 12th International Conference on Greek Linguistics Vol. 1 (ICGL 12)*, Βερολίνο, 291-305.
- Γούτσος, Δ, Φραγκάκη, Γ. (2015). *Εισαγωγή στη γλωσσολογία σωμάτων κειμένων*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Cruse, A. (1986). *Lexical Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Cruse, A. (2004). *Meaning in Language: An Introduction to Semantics and Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Dodd, W.S. (1989). Lexicocomputing and the dictionary of the future. In James, G. (ed.) *Lexicographers and their words*, 89-93. Exeter: University of Exeter.
- Duckworth, T. (χ.χ.) *A dictionary of slang: English slang and colloquialisms used in the United Kingdom*. Διαθέσιμο στο: <http://www.peevish.co.uk/slang/> [10/5/2020].
- Fellbaum, C. (2014). Large-scale Lexicography in the Digital Age, *International Journal of Lexicography*, 27(4), 378-395.
- Forrest, C. (2011). *International Law and the Protection of Cultural Heritage*. London: Routledge.
- Heuberger, R. (2016). Corpora as game changers: The growing impact of corpus tools for dictionary makers and users. *English today*, 32(2), 24-30.
- Hoffman, B.T. (ed.). (2009). *Art and Cultural Heritage. Law, Policy and Practice*. Cambridge, Cambridge University Press.
- Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη. (1998). *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
- Καμηλάκη, Μ., Κατσούδα, Γ. & Βραχιονίδου, Μ. (2015). *Πιπέρι στο στόμα: όψεις των λέξεων-ταμπού στη Νέα Ελληνική*. Εκδόσεις: Καλλιγράφος.
- Κάτος, Γ. (2016). *Λεξικό της Λαϊκής και Περιθωριακής Γλώσσας*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Διαθέσιμο στο: <http://georgakas.lit.auth.gr/dictionaries/index.php> [5/5/2010].
- Κατσίκης, Ι., Σπυρόπουλος, Δ. (1999). *Το αλφαβητάρι της γλώσσας των νέων*. Αθήνα: Δίαυλος.
- Κεχαγιά, Κ. (1997). Το “άσεμνο” λεξιλόγιο στα νέα ελληνικά: λεξιλογική και πραγματολογική προσέγγιση. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα. Πρακτικά της 17ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.*, 22-24 Απριλίου 1996. Θεσσαλονίκη, 591-602.
- Kilgarriff, A. & Grefenstette, G. (2003). Introduction to the special issue on the web as corpus. *Computational linguistics*, 29(3), 333-347.
- Kilgarriff, A., Baisa, V., Bušta, J., Jakubíček, M., Kovář, V., Michelfeit, J., Rychlý, P. & Suchomel, V. (2014). The Sketch Engine: Ten Years on. *Lexicography* 1(1), 7-36.
- Landau, S. I. (2001). *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography* (2nd Edition). Cambridge University Press.
- Μακροδήμος, Ν., Ακριτίδης, Χ. (2007): *Λεξιλόγιο της αργκό*. Αθήνα: Δρόμων.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2002). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας* (2η Έκδοση). Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Oppentocht, L. & Schutz, R. (2003). Developments in electronic dictionary design. In Sterkenburg, P. van (ed.) *A practical guide to lexicography*. Amsterdam: John Benjamins, 215-227.
- Pautasso, C., Zimmermann, O., Leymann, F. (2008). RESTful Web Services vs. “Big” Web Services: Making the Right Architectural Decision. In *International World Wide Web Conference Com- mittee (IW3C2)*, 805-814, April 21-25, 2008, Beijing, China.
- Πετρόπουλος, Η. (1971). *Καλιαρντά*. Αθήνα: Δίγαμμα.
- Rodriguez, A. (2008). RESTful Web services: The basics. *Developer Works. IBM*. Διαθέσιμο στο: <http://www.gregbulla.com/TechStuff/Docs/ws-restful-pdf.pdf> [14/5/2020].
- Σπηλιώτης, Κ., Φραγκιαδάκης, Γ. (2007). Φιδιάξεις νέος; δε σε χάλασε που σ’ έχωσαν αγγαρεία μαγειρεία!: Μορφολογικά Χαρακτηριστικά της κοινωνιολέκτου που χρησιμοποιούν οι Έλληνες στρατιώτες. Στο *8ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας*, 30 Αυγούστου - 2 Σεπτεμβρίου 2007. Ιωάννινα, 1133-1148.
- Swanepoel, P. (2003). *Dictionary Typologies: A Pragmatic Approach*. Piet van Sterkenburg (Ed.). 2003: 44-69.

- The OSD. (χ.χ.) *The online slang dictionary: American, English and urban slang*. Διαθέσιμο στο: <http://onlineslangdictionary.com/> [10/5/2020].
- Xydopoulos, G.J., Iordanidou, A. & Efthymiou, A. (2011). Recent advances in the documentation of Greek slang: The case of www.slang.gr. In K. Hatzopoulou, A. Ioannidou & S. Yoon *Proceedings of the 9th International Conference on Greek Linguistics (ICGL 9, Chicago, IL, USA, 29 - 31 October 2009)*, 112-123.
- Ξυδόπουλος, Ι.Γ. (2008). *Λεξικολογία*. Αθήνα: Πατάκης.
- Ξυδόπουλος, Γ. & Χριστοπούλου, Κ. (υ.έ.). Μέτρηση της προσβλητικότητας σε λέξεις του περιθωριακού λεξιλογίου της νέας ελληνικής: εκτιμώντας τα πρώτα αποτελέσματα. In *Proceedings of the 14th International Conference on Greek Linguistics (ICGL 14)*. Πάτρα.
- Χαραλαμπίκης, Χ. (επιμ.) (2014). *Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.
- Χρηστάκης, Λ. & Επάρατος, Μ. (1995). *Λεξικό της ντάγκλας*. Αθήνα: Όπερα.
- Χρήστου, Σ., Στάμου, Α. (2013). Αναπαραστάσεις της στρατιωτικής κοινωνιολέκτου στον ελληνικό κινηματογράφο. *Multilingual Academic Journal of Education and Social Sciences 1(2)*: 15-24.
- Χριστοπούλου, Κ. (2016). “Μια λεξικολογική προσέγγιση στο περιθωριακό λεξιλόγιο της Νέας Ελληνικής”. Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Ζάχος (Παπαζαχαρίου), Ε. (1999). *Λεξικό της πιάτσας*. Β' Έκδοση. Αθήνα: Κάκτος.

Η παρούσα έρευνα συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων ερευνητών/ερευνητριών - Β' Κύκλος» (MIS-5033021), που υλοποιεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

